

BARBARA NESVADBOVÁ ŘÍZKAŘI

motto

motto

BARBARA NESVADBOVÁ ŘÍZKAŘI

*Vždy, když něco moc chci,
tak to nevyjde.*

*Když něco usilovně hledám,
tak to nenajdu.*

*A když začnu lidi o něčem přesvědčovat,
zdaleka ne vždy se mi to povede.*

Ale naprosto bezpečně zblbnu sama sebe!

Praha 2012

© Barbara Nesvadbová, 1997
Cover photography © Lukáš Dvořák, 2012

ISBN 978-80-7246-706-8

*M. B. Stennickemu,
s díky*

ŘÍZKAŘI

Měla jsem své oblíbené puntíkaté kalhoty a tílko. Čekala jsem u vrátnice univerzity, až mi vrátná vydá vzkazy a opsané přednášky. Venku je třicet stupňů. Horko. Vypadám strašně. Trošku jako klaun. Ještě že existují černé brýle. Image úspěšné dívky v kostýmu je pro dnešek nechán doma.

Otočila jsem se od vrátné a zahlédla ho, jak mne pozoruje. Pak zavrtěl hlavou. Jako člověk, který nechápe. Něco si potichu zamumlal a odešel. Nepoznal mne. Muž, který mne dva roky intenzivně miloval, mne dnes, po pěti letech, nepoznal. A přitom jsem se vůbec nezměnila!

Zamiloval se do mne už na gymnáziu. Chodil o ročník výš. Byl černovlasý a krásný. Stará paní Křečková – moje sousedka – mi dodnes říká: „Jo, tenkrát s Matějem, to vám to slušelo!“

Jména jako Matěj, Milan, Miloslav se mi hnusí. Připadají mi naprosto asexuální. Vzbuzují ve mně představu blondátého, obtloustlého, zlobivého chlapečka za pecí. Ale zároveň se do mužů se jmény od M –

jako třeba Maxmilián, Michael, Marek – zamilovávám.

Matěj ale nebyl z těch, do kterých se ženy zamilovávají. S přítelkyní tohoto typu mužů říkáme „Řízkaři“. Měla také jednoho, jmenoval se Petr. Nosil jí řízky, které pekla jeho maminka. Každá žena má okolo sebe pár „Řízkařů“. Opravují auta, vodovodní kohoutky a zklamané duše.

Matěj nosil pro změnu květiny a kokosové kuličky Rocher. Staral se o mne.

I když jsem měla mononukleózu a dva měsíce ležela doma s horečkami. Hrál mi na kytaru. Opisoval přednášky. Byl milý. Jeho maminka občas telefonovala s mojí maminkou. Říkaly si, jak se ty děti k sobě hodí. Otec zase tvrdil, že „ten černovlasý chlapec není špatný“. Pochopitelně – vyhovoval mu. Otec na něj nežárlil. Nebylo na co. Matěj vůbec neohrožoval otcovu pozici v mých očích. Pozici ojedinělého geniálního archetypu mužství.

Když jsem se uzdravila a začala chodit do školy, čekával na mě denně po vyučování. Vozil mě domů ve vypůjčeném autě a říkal mi, jak jsem krásná. Vyprávěl o svých snech do budoucnosti. V těch snech jsem skoro vždy hrála stěžejní roli. Vlastně mi nic nechybělo. Matěj zahodil džíny a začal nosit obleky. Prý aby se ke mně hodil.

Procházela jsem tenkrát svojí „konzumní érou“. Přátelila jsem se s prodavačkou ze zlatnictví – Kateřinou – a večery (někdy i noci) jsem trávila s jejími

italskými zaměstnavateli. Po návratu od nich domů, ověšená čtrnáctikarátovým továrenským zlatem, jsem si s pláčem četla Nietzscheho, bibli a Préverta. Tři oblíbené knihy mé takzvané puberty. Rozdílnost mezi nimi jsem nebrala za směrodatnou. Vyhledávala jsem sentimentální, nihilistické věty či sloky a pak nad nimi v křečích plakala.

Toužila jsem, aby mne někdo vlastnil. Měl nade mnou moc. Proto jsem se alespoň na chvilku nechávala takzvaně kupovat od mužů, jejichž IQ bylo okolo 100.

Dokonce jsem uvažovala nad kariérou prostitutky. Vzrušovala mě představa žákyně akademického gymnázia, kterou si na hodinu koupil italský řidič kamionu, vydávající se za vlastníka špeditérské firmy. Ale příliš jsem se toho bála.

Nevím čeho. Možná ztráty jakési čistoty, nevinnosti. Nevinnosti, kterou jako by ztělesňoval Matěj. Udržovala jsem ho ve stavu doufání. Ve stavu, v němž se ocitá mnoho mužů, myslících si, že už na ně co nejdřív přijde řada. Občas jsem měla výčitky svědomí. Ale brzo jsem je zase zapomněla.

Matěj fungoval jako balzám. Po večeru, kdy jsem neznamenalala nic a byla jen hračkou, jsem druhý den byla královnou. První polibky vyprosil. Případala jsem si jako panovnice, která z dobrého rozmaru zachraňuje poddaného před popravou.

Ve čtvrtek večer jsem byla s Kateřinou na diskotéce.

Celou dobu mne sledoval cizí muž. Opravdu strašný. Připomínal mi chlapy od motorestů. Muže z dálky páchnoucí pivem, s vlasy čtrnáct dní nemytými a trikem o dvě čísla menším.

Kolem půlnoci mě z hlasité hudby začala bolet hlava. Šla jsem ven. Chtěla jsem se projít. Sama. Nevím, co mne to napadlo – nepožádat nikoho o doprovod. Přála jsem si být sama. Instinktivně jsem cítila nebezpečí svého dvojího života. Nebyla jsem šťastná. Chtěla jsem vše změnit.

Procházela jsem se kolem kostela sv. Ludmily na náměstí Míru. Nikde nikdo. Vinohradské divadlo bylo už zhaslé. Ani noční tramvaj nejela.

Napřed mě začal škrtit. Krátkým pánským šátkem. Dusila jsem se. Nemohla se nadechnout. Začalo mi být špatně. Málem jsem ztratila vědomí. Škoda že jsem ho neztratila. Třeba bych pak o ničem nevěděla a nebála se ještě teď sama i do sklepa. Měla jsem tak krátkou sukni, že ji ze mne ani nemusel strhávat.

Dál? Nevím. Nechci si pamatovat. Vzpomínám si jen na jeho zrychlený dech a počítání. „Jeden dva tři čtyři pět – NEBOJ SE, jeden dva tři čtyři pět – JEN TĚ ZABIJU. Jeden dva tři čtyři – takhle jsi to ještě nezažila, co?! Jeden dva tři – děvko, neboj se, zaplatím ti!“

Nechal mne na lavičce na Míráku s třemi stovkami marek v ruce. A s pocitem... Nedokážu říci s jakým. Hnusila jsem se sama sobě. Chtěla jsem nebýt. Zahodit svoje tělo. Zhroucená jsem seděla na lavičce před policejním inspektorátem Prahy 2.

V roztrhaných punčochách a jedné botě.

Po několika hodinách jsem se zvedla a šla. Ne domů. Ale k Matějovi.

Na nic se neptal. Prospala jsem celé dopoledne. Pak mne vzbudil s bílou kávou a polibkem. Myslela jsem, že se pozvracím. Začal mě hladit. Chtěl se se mnou milovat. Byl panic. Byl to nejhorší zážitek v mém životě. Horší než znásilnění. Ale na duši jsem se cítila lépe. Už jsem nebyla tak „špinavá“.

Na cestě domů jsem vyměnila tři sta marek a koupila mamince hodinky. Skoro jsem se smála.

Na záznamníku byl vzkaz od Kateřiny, že bych měla jet s jejími zaměstnavateli na Baleáry. Rozhodla jsem se odjet. S Matějem – na chatu do Krkonoš.

Přestala jsem přemýšlet nad tím, jak je mladý, nedospělý a pro mne „světačku“ směšný. Zahodila jsem černou krajkovanou noční košili a začala spát v tričku. Po dvacetikilometrové túře v botách na podpatku jsme zajeli do městečka koupit botasky. Moje puchýře se začaly zlepšovat. Začal se zlepšovat i Matěj. Muži se učí rychle. Stejně tak rychle se hojí paty.

Vzpomínám si, že jsem se každého stálejšího milence asi tak po pátém milování ptala, co vlastně při sexu cítí. Od přirovnání k chuti pralinek až po esej o něčem nadpozemském jsem si už vyslechla leccos. Matěj reagoval na otázku otázkou. A ty to necítíš? Divil se. Asi to tenkrát opravdu byla láska.

Budil mne s jogurtem a kakaem. Večer jsme opékali vuřty u ohýnku. Snídaně – černá káva a ci-

gareta – neexistovaly. Zpětně si uvědomuji, že mi to nechybělo. Staral se o mne jako maminka, když jsem byla malá. Vydržela jsem to měsíc. Byl to jeden z nejkrásnějších měsíců mého života. Ale nebyl můj. Nebyla jsem to já.

Bez rozloučení jsem odjela pracovat do Salzburku. Po návratu jsem šla na vysokou školu. Snažila jsem se udělat si pořádek v hlavě. Ne vždy s úspěchem. Vlastně ho nemám dodnes. Pořádek. Řád. Hodnoty. Morálka. Snažím se. Opravdu se snažím... Hledám, Matěji.

Psával denně dopisy, telefonoval rodičům. Chtěl přijet. Ale já ho nechtěla vidět. Rozněžňovala jsem se nad dopisy. Mám je dodnes. Snila jsem. Zase a znova.

Sním i teď. Už zase. Člověk prý padesát procent svého života prosní, prožije ve svých představách.

Mělo by to být alespoň devadesát procent. Vždyť sny jsou tak krásné. Dokážeme se zbavit reality. Stromy... jezero, léto a chalupa. Jak krásné to vlastně bylo. Smích, láska a bezstarostnost. Teď jsem se zase zavřela ve své neprůhledné schránce. Nepřibližujte se. Nemáte na to. Ani se nenamáhejte. Stejně bude odpověď vždy ne. Ne, ne a zase NE. Ne muži z Míráku, i těm ostatním. Nevěřím a nechci.

Už tě nechci, Matěji, už by to nikdy nebylo tak krásné. Já chci... jenom chci vrátit čas.

Občas se mi zdá, že je vedle mne. Že je tu vždy pro mne. Vlastně jsem si to až dodnes namlouvala. Že někde čeká. A až mi bude nejhůř, tak přijde

a řekne, že mě stejně miluje. (Je to jako s blanickými rytíři, ne? Vždycky čekáme, že nás někdo vytáhne z průšvihů.)

On přišel. Prý mě dokonce na té škole hledal, jak mi později řekli spolužáci. Hledal a nepoznal...

Budu se muset naučit smažit řízky sama.

MOJE PŘÍTELKYNĚ

Potkala jsem ji na záchodě na fakultě. Komické, že?! Seznámit se s někým na toaletách.

Byla velmi hezká. Ženy pozoruji víc než muže. Mám ráda krásné ženy. Myslím, že mužské tělo nemůže být nikdy tak dokonalé jako ženské. Sebevytříbenější mužské nohy se nemohou vyrovnat dlouhým dívčím nohám. A ještě k tomu penis. Tak směšnou součást ženského těla nemá. Ženská postava je něžnější.

Jmenuje se Sabina. Je černovlasá a zelenooká. Porozuměly jsme si od první minuty. Zvláštní – s muži musím vždy přistupovat na kompromisy – v zájmech, zálibách, vkusu. S ní je všechno jiné. Přemýšlím nad něčím a ona už o tom mluví; pijeme stejné víno a čteme stejné knihy. Naposledy *Eseje* od Montaigna. Jeden nás obzvláště zaujal, *O přátelství*. Přátelství, které člověk potká jen jednou za život. Přátelství, které je jedinečné a důležitější než jakákoli sexuální přitažlivost či chvilkové okouzlení. Kdyby Sabina nebyla někdo jiný, řekla bych, že je mojí součástí.

Shodly jsme se na tom, že chlapa do života dnes nenajdeš. Možná tak ještě do kina... Ale i tam jsme raději chodily spolu.

Naše přátelství nemohlo nic ohrozit. Byla mi nejbližším člověkem. Věděla, kdy mám menstruaci, že nesnáším špenát i že mám amalgámovou plombu v sedmičce nahoře. Hodiny jsme si povídaly. Spaly jsme vedle sebe jako sestry. Smály jsme se mužům a jejich návrhům; hádaly se o názory na svět, o existenci citů, o budoucnost. Vídaly jsme se denně. Vzpomínám si, že jednou odjela s rodiči do Londýna. A já si připadala tak prázdná, jako by kus mého já zmizel.

Trošku mě znepokojovalo, co si o našem přátelství začali šuškat známí. Praha je malá. Lidé nejvíc závidí štěstí. A je-li žena šťastná se ženou, pak jsou velmi vhodným objektem pomluv.

Ale my jsme si jen báječně rozuměly.

Neuvědomovala jsem si, že jsem kvůli Sabině opusťtila všechny své příležitostné milence. Zdálo se mi, že je to tak správné. Vyměnit orgasmy v cizích postelích za opravdový vztah. Sabina žádné přátele neměla. Ona nikoho neopouštěla. Jen se fixovala na mne.

Občas jsem se bála, že bych o ni mohla přijít. Neuvvažovala jsem o rozchodu či hádkách. Něco podobného nepřicházelo v úvahu. Bála jsem se, že zmizí. Že zmizí a já budu zase sama.

V létě jsme odjely do Paříže. Bydlely jsme v ateliéru mé přítelkyně-malířky, která se vydala někam do Asie za inspirací. V jednom podkrovním pokoji